

Struktury rynkowe

Rodzaje struktur rynkowych

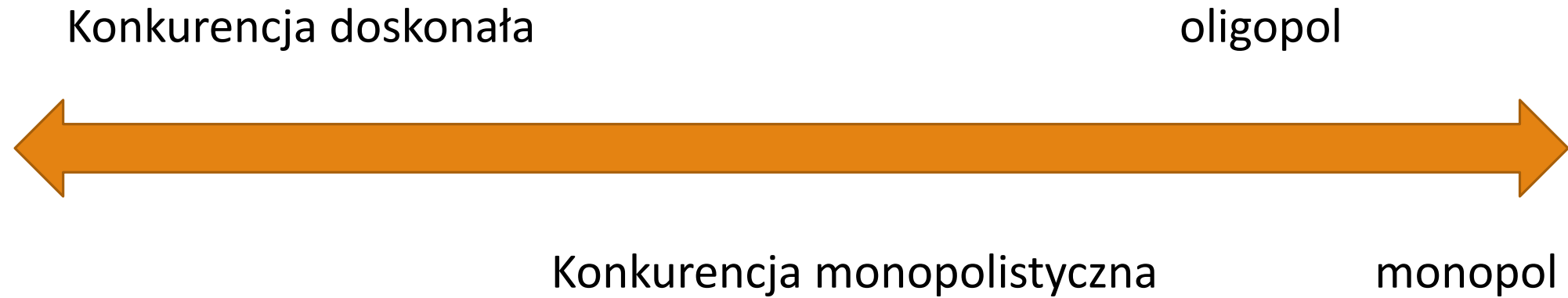
		Czy produkt jest zróżnicowany?	
		NIE	TAK
Ilu jest producentów?	Jeden	MONOPOL	Nie dotyczy
	Kilku	OLIGOPOL	
	Wielu	KONKURENCJA DOSKONAŁA	KONKURENCJA MONOPOLISTYCZNA

Kryteria

- liczba firm, które działają na danym rynku (i ich rozmiary oraz udziały w rynku),
- stopień zróżnicowania produktów (ich cechy),
- wpływ firmy na cenę,
- bariery wejścia i wyjścia z rynku

Struktury rynkowe

Porównanie struktur rynkowych

Cecha	Konkurencja doskonała	Konkurencja niedoskonała		Monopol
		Konkurencja monopolistyczna	Oligopol	
Liczba firm	bardzo dużo	wiele	kilka	jedna
Rodzaj produktu	jednorodny	zróżnicowany	jednorodny i zróżnicowany	Unikatowy (brak bliskich substytutów)
Wpływ na cenę	żaden	Ograniczony (przedsiębiorstwo ma pewien wpływ na cenę)	Ograniczony w przypadku wojny cenowej Znaczny w przypadku zмовы	bardzo duży (pełna kontrola nad ceną)
Bariery wejścia	brak	brak	duże	pełne
Konkurencja niecenowa	brak	Znaczny nacisk na reklamę, nazwę lub znak firmowy	Znaczna, związana ze zróżnicowaniem produktu	-
Przykład	Artykuły rolne (marchew, seler, ziemnaki)	odzież, restauracje, zakłady fryzjerskie	cementownie, dealerzy samochodowi, cukrownie, producenci sprzętu AGD	PKP, Poczta Polska, wodociągi, elektrociepłownie

Konkurencja doskonała

- nieograniczona liczba nabywców i sprzedawców
- żaden z uczestników rynku nie może samodzielnie wpłynąć na poziom ceny produktu – popyt doskonale elastyczny
- cena kształtuje się na rynku w wyniku gry popytu i podaży
- produkt jest jednorodny (homogeniczny)
- konkurencja ma charakter cenowy

Konkurencja monopolistyczna

- podobieństwa do konkurencji doskonałej:
  - istnienie wielu małych firm
  - swoboda wejścia i wyjścia z gałęzi
- różnice w stosunku do konkurencji doskonałej:
  - każde z przedsiębiorstw ma do czynienia z opadającą krzywą popytu
  - produkty różnych firm tworzących daną gałąź są mniej lub bardziej zindywidualizowane i zróżnicowane ale zawsze substytucyjne
  - głównym sposobem walki jest różnicowanie produktu (a nie konkurencja cenowa)

Oligopol

- niewielu producentów
- osiągnięta cena zależy nie tylko od wielkości własnej produkcji, lecz także od działań konkurentów z tej gałęzi:
  - porozumienie (kartel)- podobnie jak monopol (maksymalizuje łączny zysk kartelu)
  - oligopol bez porozumienia - każdy działa na własną rękę, dąży do maksymalnego zysku dla siebie, walka konkurencyjna (niekiedy przyjmująca postać wojny cenowej)
- oligopol czysty (mała liczba przedsiębiorstw, jeden rodzaj wyrobów)
- oligopol zróżnicowany (większa liczba przedsiębiorstw, produkty zróżnicowane)

Monopol

- pojedynczy nabywca albo pojedynczy sprzedawca
- cenotwórczość
- nie ma substytutów
- nie ma konkurencji
- dyskryminacja cenowa: różnicowanie cen, które nie jest uzasadnione różnicami w kosztach wytwarzania (monopolista w tym samym miejscu i czasie może różnym odbiorcom sprzedawać ten produkt po różnej cenie)

Film

Rodzaje monopolu

- naturalny – przeciętne koszty wytwarzania danego produktu stale spadają wraz ze wzrostem rozmiarów produkcji; monopol może prowadzić proces produkcji bardziej efektywniej, występuje w sferze użyteczności publicznej (wodociągi)
- przejściowy – podaż jakiegoś dobra lub usługi jest ograniczona do jednego przedsiębiorstwa w efekcie posiadania patentu, licencji, koncesji (np. nowy lek)
- bilateralny (obustronny) – występuje jednocześnie jeden podmiot po stronie podaży i jeden po stronie popytu (zakłady zbrojeniowe),
- sztuczny -tworzy się na skutek procesów koncentracji produkcji

Koncentracja produkcji

Każdy rynek ma naturalną tendencję do monopolizacji, ponieważ struktura skoncentrowana jest znacznie bardziej opłacalna i znacznie wygodniejsza dla przedsiębiorstwa.

Nie każda koncentracja produkcji prowadzi wyłącznie do negatywnych skutków.

Koncentracja produkcji jest jednym ze źródeł korzyści skali, których konsekwencją jest obniżanie kosztów wytwarzania.

Jeżeli jedno przedsiębiorstwo posiada ponad 90% udział w rynku jest uznawane a monopolistę.

Jeżeli cztery największe przedsiębiorstwa kontrolują łącznie nie więcej niż 40% rynku jest to struktura konkurencyjna.

Rynek pocztowy zostanie uwolniony, ale Poczta i tak będzie monopolistą

UOKiK zwalcza monopole na cmentarzach

Krzysztof Sobczak | **AKTUALNOŚCI**

Data dodania: 17.06.2015

Uniemożliwianie prowadzenia działalności przez inne podmioty lub utrudnianie konkurentom dostępu do miejsc pochówku to najczęstsze przypadki łamania zasad konkurencji przez administratorów cmentarzy. Po kontroli UOKiK część z nich zrezygnowała z takich praktyk.

Ponad 30 miliardów złotych nałożonych kar i 1087 wydanych decyzji. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów podsumował rok 2020.

UOKiK ogłosił wtedy 561 poglądów w sprawach sądowych. Wśród jego interwencji 273 dotyczyło ochrony konkurencji, a 814 konsumentów. Dodatkowo prezes urzędu wszczął 64 postępowania wyjaśniające i 7 antymonopolowych.

Z sukcesem realizujemy misję ochrony konkurencji i konsumentów – mówi prezes UOKiK Tomasz Chróstny:

Od przyszłego roku zostanie uwolniony rynek usług pocztowych w kraju. Ale Poczta Polska będzie miała monopol na wypłaty emerytur i dostarczanie listów z sądów i urzędów nawet przez kolejnych 13 lat.

Business Insider Polska

16 czerwca 2017, 19:17.

| 1 min czytania

• (Wyboreza.biz)

REKLAMA

Udostępnij artykuł

Google do końca sierpnia może zostać ukarany najwyższą w historii UE grzywną, przekraczającą 1,06 mld euro – podał w piątek amerykański dziennik "The New York Times". Chodzi o porównywarke cen i monopolistyczne zachowania koncernu.

